

Dansende biler – et kultursammenstød mellem mennesker

Publiceret 04/09/2020 i [Kultur/Bøger](#) af [Elizabeth Palmgren](#)

BØGER // ANMELDELSE – Camilla Nellemanns nye bog *Dansende biler* kortlægger nogle af de udfordringer, der kan opstå i mødet mellem to kulturer, men er også en opfordring til at byde mødet med det fremmede velkommen.

Camilla Nellemann rejste til Fukushima i 2013, to år efter det enorme jordskælv i Østjapan og den atomkraftværksulykke, som blev konsekvensen heraf. Et øjenvidne så en parkeringsplads blive oversvømmet af tsunamienes bølger og beskrev det, som om bilerne dansede med hinanden.

Titlen *Dansende biler* skal forstås metaforisk som et kultursammenstød mellem mennesker med forskellig baggrund, der kan resultere i en voldsom forvirring.

Sammenlagt boede Camilla Nellemann fem år i Japan. Først i 1998, hvor hun som helt ung var udvekslingsstudent i byen Fukui. Fra 2013 til 2016 skrev hun en ph.d.-afhandling om den globale atomindustri efter Fukushima-ulykken fra Rikkyo Universitetet i Tokyo. Bogen er bygget op som flashbacks til begge tidsperioder.

Hierarkiet er et tema

Inden den første udrejse som udvekslingsstudent har 17-årige Camilla gjort sit yderste for at forstå essensen af japansk kultur, men med tusind kilometers afstand til barndomshjemmet i Stevns forløber det første møde med det japanske alligevel ikke gnidningsfrit.

Da Camilla udvikler en slem halsbetændelse, serverer værtsmoderen en skål ris med et udslået rå æg. Intentionen er, at det rå æg vil dulme halssmerterne, men Camilla kan ikke synke retten, og er ej heller bekendt med den slimede, uvante konsistens hjemmefra. Værtsmoderen opfatter afvisningen som et udtryk for dårlig opførsel, idet Camilla skubber retten fra sig. Da Camilla efter et par uger føler sig rask og kommer på benene igen, måler værtsmoderen hendes temperatur. Termometeret viser 37 grader, og hun genner Camilla tilbage i seng, da en kropstemperatur på 36 grader regnes for det normale i Japan.

Camillas forsøg på at forklare sin biologi bliver taget ilde op. Når værtsfamilien har talt, er det naturens lov.

Efter mit år i Fukui tænkte jeg, at alle mennesker burde prøve at støde ind i fordomme og opleve, hvordan man kan blive tillagt egenskaber, værdier og motiver på baggrund af sin hudfarve og måden man taler på

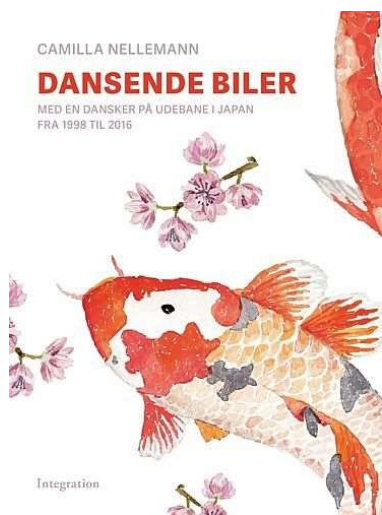
Hierarkiet, der hersker i Japan blandt venner og familie, men i særdeleshed også på arbejdspladser og uddannelsesinstitutioner, er et gennemgående tema i bogen.

Hvordan bevarer man som dansker stoisk ro, når man som vant til et ligeværdigt system pludselig finder sig selv i en fremmed kultur gennemsyret af hierarkibevarende, sociale koder, der kan være vanskelige at tolke?

Kulturkompas på kompromis

I 2013 påbegynder Camilla sin ph.d.-afhandling. I Danmark arbejdede Camilla sædvanligvis under den flade struktur på Copenhagen Business School, hvor det som studerende implicit forventes, at man kan arbejde selvstændigt og er i stand til at definere sit eget projekt.

Camilla finder ph.d. vejlederen i Japan hård.

Han blander sig mere i Camillas arbejde, end Camilla finder nødvendigt, og kritiserer hendes opbygning af afhandlingen. Camilla ved, at det ikke er kutyme at sige fra overfor en overordnet. Alligevel står hun ved strukturen af sit arbejde ved et vejledermøde. Den debatterende kultur, vi værner om i Danmark, er ikke anerkendt i Japan, da det at tabe ansigt er en hændelse, man i Japan ønsker undgået for enhver pris.

Selvom mødet med det fremmede kan føles som en kontinuerlig navigeren i kulturelle dilemmaer, handler bogen også om at lære af sine fejl, tilpasse sig en kultur og at kunne mødes på midten, men uden at skulle gå for meget på kompromis med sit indre kulturkompass.

Konflikten med det rå æg lærte Camilla at spise alt, hvad der bliver serveret, at gensidig nysgerrighed er hovedingrediensen til et vellykket møde, og på trods af uenigheder med ph.d.-vejlederen bar deres samarbejde til sidst frugt ved justeringer i kommunikationen.

Bogen behandler desuden temaer som det at være kvinde i Japan, gæstfrihed og hjælpsomhed og giver et interessant indblik i Fukushima-ulykken, som man får lyst til at vide mere om, i kraft af Camillas ph.d.

Man kunne fristes til at tro, at bogen kun henvender sig til Japan-entusiaster, men Camilla er særdeles velbevandret i andre kulturer og refererer gennem bogen jævnligt til sin tid som tidligere sprogofficer i Kirgisistan, som officer i Afghanistan og desuden Rusland som en perspektivering til det japanske verdensbillede.

Bogen er spændende læsning for alle, der interesserer sig for integration, som et citat fra bogen bekræfter:

”Efter mit år i Fukui tænkte jeg, at alle mennesker burde prøve at støde ind i fordomme og opleve, hvordan man kan blive tillagt egenskaber, værdier og motiver på baggrund af sin hudfarve og måden man taler på”.

Det er igennem personlige erfaringer, vi opnår universel interkulturel kompetence.

Camilla Nellemann: Dansende Biler – med en dansker på udebane i Japan fra 1998 til 2016

[Forlaget Integration](#)

Udgivet: 30. juli 2020

Pris: 250 kr.

- ELIZABETH PALMGREN
- SENESTE ARTIKLER

Siden en rejse til Japan i 2013 har jeg været interesseret i japansk madkultur, særligt det japanske tempelkøkken shojin ryori. Jeg har i 2016 studeret shojin ryori på et japansk tempel, Yochi-in i Wakayama-præfekturet, og har arbejdet på restauranten Izusen i tempelområdet Daitoku-ji i Kyoto, hvor der praktiseres teppatsu ryori, en mere raffineret udgave af zen shojin ryori.

Efterfølgende har jeg besøgt shojin ryori-kokke over hele Japan. Jeg afholder madkurser med grøntsager i hovedrollen siden 2017. Nu læser jeg biologi på tredje år i håb om at være

med til at påvirke, hvilken mad vi spiser i fremtiden og driver virksomheden 'Elizabeths Gæstebud'.